

על מה חרבה ירושלים?

Why Was Jerusalem Destroyed?

רב דורון פרץ

1. מסכת יומא (ט, ב).

אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חינם. ללמדך ששקולה שנאת חינם כנגד שלוש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים.

2. בבא מציעא (ל ע"ב)

דאמר ר' יוחנן, לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה, אלא דיני דמגיזתא [של נכרים] לדיינו? אלא אימא - שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו [עשו] לפנים משורת הדין

3. דברים (ו, יח)

וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטֵב לְךָ וּבָאתָ וִירְשָׁתָּ אֶת הָאָרֶץ הַטֹּבָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם

4. רש"י (דברים ו, יח)

הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב – זו פְּשָׁרָה, לְפָנִים מִשּׁוֹרֵת הַדִּין

5. רמב"ן (דברים ו, יח)

ולרבותינו בזה מדרש יפה, אמרו: זו פשרה ולפנים משורת הדין. והכוונה בזה, כי מתחלה אמר שתשמור חוקותיו ועדותיו אשר צוך, ועתה יאמר גם באשר לא צוך, תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו, כי הוא אוהב הטוב והישר. וזה עניין גדול, לפי שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגת האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותיקוני הישוב והמדינות כולם. אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה, כגון לא תלך רכיל, ולא תקום ולא תטור, ולא תעמוד על דם רעך, לא תקלל חרש, מפני שיבה תקום וכיו"ב, חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר, עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין... ואפילו מה שאמרו: ופרקו נאה, ודבורו בנחת עם הבריות, עד שיקרא בכל ענין תם וישר.

6. דברים (א, ט-יז)

וְאָמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהוּא לֹא-אוֹכַל לְבַדִּי שְׂאת אֶתְכֶם:
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנֵּנֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב:
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פַּעַמִּים וַיְבָרֶךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם
אִכָּה אֲשָׁא לְבַדִּי טֶרְחַכֶּם וּמִשְׁאַכֶּם וְרִיבְכֶם:
הָבֹ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנַבְנִים וַיְדַעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וְאֲשִׁימָם בְּרֹאשֵׁיכֶם:
וַתַּעֲנֵנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב-הַדָּבָר אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת:
וְאֵלֶּךְ אֶת-רֹאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיְדַעִים וְאֶתְּנוּ אוֹתָם רֹאשִׁים עֲלֵיכֶם שְׂרֵי
אֲלָפִים וְשְׂרֵי מֵאוֹת וְשְׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשְׂרֵי עֶשְׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם:
וְאַצְוֶה אֶת-שְׁפָטֵיכֶם בָּעֵת הַהוּא לֹאמֹר שְׁמַע בֵּין-אֲחֵיכֶם וּשְׁפֹטֶתֶם צֶדֶק בֵּין-אִישׁ
וּבֵין-אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ:
לֹא-תִכְּרוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כִּקְטָן כִּגְדֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תִגְּלוּרֹו מִפְּנֵי-אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט
לֵאלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תִּקְרְבוּן אֵלַי וְשִׁמַּעְתִּיו.

7. רב עובדיה ספורנו (דברים א, יב)

"ורִיבְכֶם" בעניני הדין ותביעת ממון. וזה ספר להזכירם את פשעם שאע"פ שבשר
אותם שיכנסו לארץ בלתי שום מלחמה שהיה ענינה רב התועלת והכבוד יותר
מכל נכסיהם ועניניהם במדבר לא נמנעו מלעורר דברי ריבות איש על חבירו
באופן שהוצרך למנות מדרגות שופטים **עד שכל עשרה מהם היו צריכים לדיין**
פרטי ואין זה כי אם מרוע לב.